

Nie bójmy się pytać

2020-02-12

O nieodpłatnej pomocy prawnej z Aretą Ochwat, radcą prawnym, rozmawia Joanna Korta.

Od 2016 r. osoby, których nie stać na opłacenie usług prawnika, mogą skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej. Na terenie Krakowa działa 31 punktów, w których dyżurują adwokaci lub radcowie prawni. Kto może skorzystać z takiej formy wsparcia?

Areta Ochwat: Zgodnie z przepisami nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie przysługują osobie, której nie stać na skorzystanie z porad udzielanych przez prawnika. Przepisy nie precyzują kwoty dochodu, której przekroczenie odbiera prawo do uzyskania pomocy. Oceny, czy jest się uprawnionym do skorzystania z takiej formy wsparcia, trzeba dokonać samemu. Osoba ubiegająca się o darmową pomoc prawną musi jedynie złożyć oświadczenie potwierdzające, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej porady prawnej. Poza oświadczeniem należy przedstawić również dokument tożsamości i wszystkie dokumenty związane ze sprawą. Na wizytę trzeba wcześniej umówić się telefonicznie.

Z jakimi kategoriami spraw mają Państwo do czynienia najczęściej?

To zależy od miejsca, w którym świadczona jest pomoc. Inne sprawy dominują w punktach zlokalizowanych w dużym mieście takim jak Kraków, a inne w mniejszych miejscowościach. Zazwyczaj zgłaszają się do nas osoby borykające się z takimi problemami jak nadmierne zadłużenie, kłopoty mieszkaniowe, konflikty rodzinne czy wątpliwości spadkowe. Często impulsem do pojawienia się w punkcie jest otrzymanie korespondencji z sądu lub urzędu.

Czy pomoc ogranicza się do jednej porady, czy też można liczyć na kompleksowe wsparcie?

AO: Często nie jest możliwe udzielenie pomocy w ramach jednego spotkania, zwłaszcza że w Krakowie wizyty umawiane są co godzinę, z czego kilka lub kilkanaście minut zajmują nam formalności. Zdarza się, że do załatwienia danej sprawy potrzebne jest kilka spotkań. Trzeba jednak pamiętać, że pomoc prawna w ramach systemu nieodpłatnego poradnictwa jest w dużej mierze przewidziana jako wsparcie merytoryczne w drobnych sprawach, które nie wymagają dłuższych postępowań. Pracownicy punktów NPP nie reprezentują klientów w sprawach sądowych.

Czego zatem możemy oczekiwać od punktów NPP?

AO: Możemy spodziewać się informacji o obowiązującym stanie prawnym oraz przysługujących nam uprawnieniach i obowiązkach np. w związku z toczącym się postępowaniem przygotowawczym, administracyjnym, sądowym lub sądowno-administracyjnym. Osoba, która zwróci się o wsparcie w ramach NPP, może poprosić o sporządzenie projektu pisma w konkretnej sprawie, przepisy jednak wprost wskazują, że pomoc nie obejmuje sporządzania projektów pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądowno-administracyjnym. W ramach systemu nieodpłatnego poradnictwa nie będzie mieściło się zatem

sporządzenie np. projektu odpowiedzi na pozew, apelacji lub zażalenia. W takich wypadkach – czyli w razie potrzeby skorzystania z profesjonalnej pomocy w toczącym się już postępowaniu – prawo przewiduje inne rozwiązania. W punkcie nieodpłatnej pomocy prawnej możliwe jest sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądowo-administracyjnym. W punkcie NPP uzyskamy również informacje o kosztach postępowania i ryzyku finansowym związanym ze skierowaniem sprawy na drogę sądową.

Gdy dyżurujący w punkcie NPP adwokat lub radca prawny zorientuje się, że jego klient potrzebuje wsparcia w sprawie nieobjętej nieodpłatną pomocą prawną, ma obowiązek poinformowania go o możliwości uzyskania wsparcia w innej instytucji zajmującej się nieodpłatnym poradnictwem. Trzeba też pamiętać, że nieodpłatna pomoc prawna nie obejmuje spraw związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, wyjątkiem jest wsparcie prawne dla osób przygotowujących się do jej podjęcia.

Skomplikowany język prawniczy skutecznie zniechęca ludzi do kontaktu z fachowcami. Naprawdę jest się czego obawiać?

Wręcz przeciwnie! Prawnicy mają świadomość, że po pomoc zgłaszają się osoby, które nie mają fachowej wiedzy, dlatego do każdej sprawy starają się podchodzić indywidualnie. Często adresaci korespondencji z sądu lub urzędu nie rozumieją treści otrzymanego pisma i z góry zakładają, że oznacza ono kłopoty, a przecież nierzadko zdarza się, że w takim oficjalnym dokumencie znajdują się pozytywne informacje. W takich wypadkach prawnik po prostu pomaga z nich w pełni skorzystać.

Chcesz skorzystać z nieodpłatnej pomocy prawnej lub poradnictwa obywatelskiego? Umów się na wizytę, dzwoniąc pod numer 796 420 474 (w godz. 9.30–17.00). Lokalizacja punktów oraz harmonogram ich pracy jest dostępny na stronie bip.krakow.pl.

Dla osób ze znaczną niepełnosprawnością ruchową z terenu Krakowa, które nie mogą stawić się w punkcie osobiście, istnieje możliwość udzielenia nieodpłatnej pomocy prawnej telefonicznie lub w miejscu zamieszkania po uprzednim telefonicznym umówieniu wizyty. Od tego roku część punktów świadczy też usługi nieodpłatnej mediacji dla osób fizycznych lub prawnych, które dążą do polubownego rozwiązania sporu, ale pod warunkiem, że stroną inicjującą skorzystanie z nieodpłatnej mediacji jest osoba fizyczna, której nie stać na komercyjną pomoc prawną i która złoży stosowne oświadczenie.

Areta Ochwat – wykonuje zawód radcy prawnego w ramach własnej kancelarii. Świadczy pomoc prawną na rzecz instytucji, przedsiębiorców oraz klientów indywidualnych. Ma również doświadczenie w zakresie prowadzenia zajęć dydaktycznych na uczelniach wyższych. Poza działalnością prawniczą zajmuje się twórczością artystyczną.